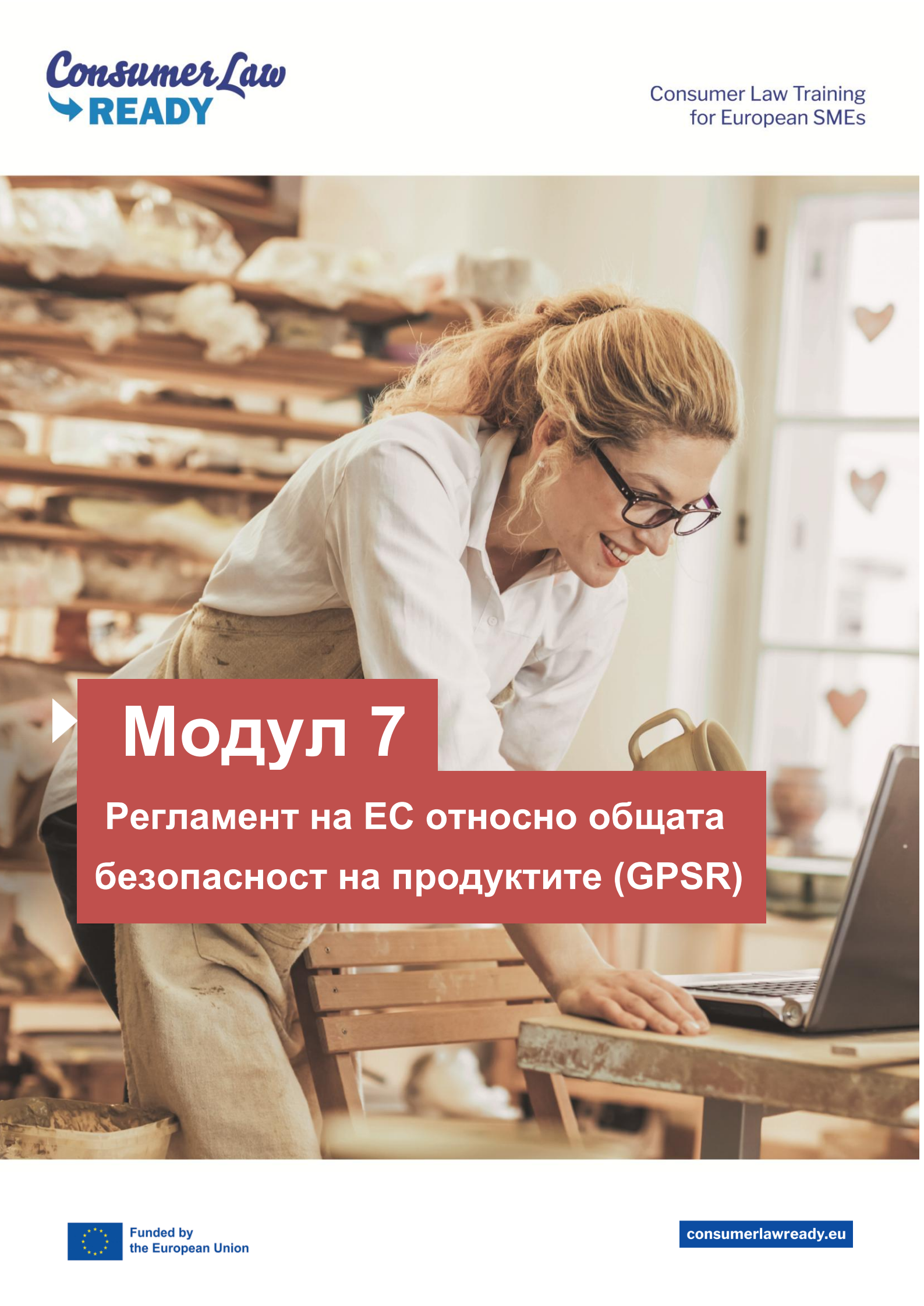

▶ Модул 7

Регламент на ЕС относно общата
безопасност на продуктите (GPSR)

Отказ от отговорност:

Информацията и мненията, изложени в настоящата публикация, принадлежат на автора (авторите) и не отразяват непременно официалното становище на Комисията. Европейската комисия не гарантира за точността на данните, включени в тази публикация. Комисията или лица, които действат от името на Комисията, не носят отговорност за използването на съдържащата се информация.

Този документ не е правно обвързващ и не представлява формално тълкуване на законодателството на ЕС или на националното законодателство, нито може да предоставя изчерпателни или пълни правни съвети. Тази публикация не замества професионална консултация по конкретни правни въпроси.

Важно е за читателите да знаят, че законодателството на ЕС и националното законодателство се актуализират непрекъснато: всяка версия на модулите на хартиен носител трябва да бъде проверена за възможни актуализации чрез уебсайта www.consumerlawready.eu.

Всички използвани полови обвързани термини са предназначени да включват всички полове.

Февруари 2026 г.

Съдържание

I.	Въведение в този модул	6
II.	Въведение в GPSR	9
	1. Защо е приет?	9
	2. Какво представлява ?	9
	3. Какъв е обхвата на GPSR?	9
III.	Основни принципи на GPSR	10
	1. Какво е общото изискване за безопасност?	10
	2. Какъв е подходът към риска?	11
	3. По какъв начин проследяемостта и прозрачността подпомагат спазването на изискванията?	11
IV.	Изисквания за безопасността на продукта	11
	1. Как се извършва оценката на риска?	11
	2. Как да се разглеждат уязвимите потребители?	12
	3. Какво се случва при нововъзникващите рискове като ИИ и киберсигурността?	13
	4. Гарантира ли съответствие презумпцията за съответствие?	13
	5. Същото ли се отнася и за хармонизираното законодателство?	14
	6. Поетапна оценка на риска	14
V.	Задълженията на икономическите оператори	15
	1. Какви са задълженията на производителите?	15
	3. Какви са задълженията на вносителите?	17
	4. Какви са задълженията на дистрибуторите?	18
VI.	Проследимост и етикетиране	20
	1. Какво представлява уникалната идентификация на продукта?	20
	2. Данни за контакт на икономическите оператори	20
	3. Какви са изискванията за съхранение на документацията?	21

VII.	Надзор на пазара и съответствие	22
1.	Каква е ролята на органите за надзор на пазара?	22
2.	Какво представлява системата Safety Gate?	23
3.	Има ли задължение за сътрудничество с националните органи?	24
VIII.	Коригиращи действия и изтегляния от пазара	24
1.	Кога е необходимо изтегляне от пазара?	24
2.	Какви стъпки се предприемат, ако даден продукт е опасен?	25
IX.	Онлайн места за търговия.....	27
X.	Подкрепа и ресурси	28
XI.	Компактен преглед на изискванията за проследимост	29
XII.	Пример от практиката: Съответствие с изискванията за безопасност на продукта	30
	Приложение 1 - Образец за известие за изтегляне от Европейската комисия	33
	Приложение 2 - Контролен списък за изтегляне на продукт	35
	Приложение 3 – Пример за етикет	36

„Като малък производител, ние приоритизирахме безопасността на продуктите и научихме за правните изисквания на Европа чрез GPSR - доверието е от ключово значение .“

Бизнес

„Когато купувам продукти, очаквам те да са безопасни, независимо къде са направени или закупени. Това ме кара да се чувствам по-уверен, защото знам, че съществуват правилата на ЕС, които да ни защитават .“

Потребител

„Продаваме стотици различни продукти от различни доставчици. GPSR предоставя ясна рамка за проверка на безопасността на продуктите.“

Бизнес

I. Въведение в този модул

Уважаеми предприемачи,

Този наръчник е част от проекта „Готови за потребителското право“ и е главно насочен към микро, малки и средни предприятия, които в работата си взаимодействат с потребителите.

Проектът „Готови за потребителското право“ е проект от общоевропейски интерес, управляван от EUROCHAMBRES (Асоциацията на европейските търговско-промишлените палати), в консорциум с BEUC (Европейската мрежа от потребителски организации) и SMEunited (Асоциацията на занаятите и МСП в Европа). Той се финансира от Европейския съюз и се осъществява с подкрепата на Европейската комисия. Целта на проекта е да помогне на предприемачите да спазват изискванията на законодателството на ЕС за защита на потребителите.

Правото на ЕС за защита на потребителите се състои от различни законодателни актове, приети от Европейския съюз през последните 25 години и транспонирани от всяка държава-членка на ЕС в съответното им национално право. Проектът „Готови за потребителското право“ има за цел да подобри познанията на търговците за правата на потребителите и съответните им правни задължения, особено сред МСП. Консорциумът е разработил нов модул във връзка с Регламент на ЕС относно общата безопасност на продуктите (¹), за да предостави на предприемачите ценна информация за техните права и задължения по отношение на безопасността на продуктите.

Наръчникът се състои от седем модула. Всеки от тях се занимава с една конкретна тема в потребителското право на ЕС:

- Модул 1 се занимава с нормите относно изискванията за преддоговорна информация.
- Модул 2 представя нормите относно правото на потребителя да се откаже от договори от разстояние и договори извън търговския обект.
- Модул 3 се концентрира върху средствата за правна защита, които търговците следва да предоставят, когато не са в съответствие с договора.
- Модул 4 се фокусира върху нелоялните търговски практики и неравноправните клаузи в потребителските договори.
- Модул 5 въвежда алтернативното разрешаване на спорове.
- Модул 6 представя основната информация, която предприемачите трябва да знаят, когато използват онлайн платформи за продажба на своите стоки и услуги.
- Модул 7 разглежда въпроси, свързани с изискванията и задълженията за безопасност на продуктите.

Този наръчник е само един от учебните материали, създадени в рамките на проекта „Готови за потребителското право“. [Уебсайтът](#) на проекта съдържа допълнителни инструменти за обучение, включително

¹Регламент (ЕС) 2023/988 на Европейския парламент и на Съвета от 10 май 2023 г. относно общата безопасност на продуктите, за изменение на Регламент (ЕС) № 1025/2012 на Европейския парламент и на Съвета и на Директива (ЕС) 2020/1828 на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Директива 2001/95/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и на Директива 87/357/ЕИО на Съвета.

видеоклипове, викторини и „електронен тест“, които да използвате, за да получите сертификат. Можете също така да се свържете с експерти и други МСП чрез форума.

Модул 7 се фокусира върху едно от най-значимите скорошни развития в законодателството на ЕС за защита на потребителите: Регламент на ЕС относно общата безопасност на продуктите (GPSR²), който влезе в сила на 13 декември 2024 г. Този регламент засяга пряко предприятията. Независимо дали продават онлайн или във физически магазин и дали техните продукти са нови или втора употреба, определя правила, чрез които се гарантира, че продуктите са безопасни за потребителите.

Регламентът отразява реалностите на бързо променящия се пазар. Тъй като смарттехнологиите, цифровите продукти и трансграничната електронна търговия са все по-популярни, рисковете за безопасността на продуктите стават по-сложни и GPSR е решението на ЕС за всичко това. С него се въвеждат по-строги изисквания за всички икономически оператори, включително относно онлайн пазарите. Това включва извършване на вътрешен анализ на риска, поддържане на актуална техническа документация, своевременно докладване на инциденти, по-добро функциониране на изтеглянията от пазара и уведомяване на потребителите за опасни продукти. Регламентът също така дава на потребителите повече права при проблеми с безопасността.

Регламентът обаче не въвежда само изисквания за съответствие, а и възможности. Чрез включването на вътрешни процеси за безопасност в производствените и маркетинговите дейности, ще ограничите рисковете, ще избегнете ненужни сътресения в търговията и ще повишите доверието на потребителите във вас. В днешния конкурентен пазар възприемането на подход, съобразен с безопасността, е не само отговорна, но и интелигентна бизнес стратегия.

За да достигнете до по-задълбочено разбиране на правните разпоредби, ви препоръчваме да се консултирате с [официалните указания на Европейската комисия относно GPSR, които са достъпни на всички езици на ЕС](#).

Каним ви да се гмурнете в този модул, да се запознаете с GPSR и да откриете как той е свързан с вашия бизнес. Надяваме се, че с помощта на този наръчник уверено ще се ориентирате уверено в развиващия се пейзаж на безопасността на продуктите и да превърнете законовите изисквания в практически предимства.

Екипът на проекта „Готови за потребителското право“

²За целия текст: [Регламент - 2023/988 - BG - EUR - Lex](#)

II. Въведение в GPSR

1. Защо е приет?

Една от основните причини за въвеждането на GPSR беше появата на нови технологии и ръстът на онлайн търговията. Регламентът е отговор на нарастващата цифровизация на продуктите и на неотложната необходимост от актуализация на правилата. Основната цел на GPSR е да гарантира, че само безопасни продукти достигат до вътрешния пазар на ЕС, независимо от техния произход или дали се продават онлайн или на място. GPSR служи като предпазна мрежа за продукти, които не са обхванати от конкретно законодателство на ЕС за хармонизация. Освен това регламентът има за цел да поддържа високо ниво на защита на потребителите и да подобри функционирането на вътрешния пазар.

2. Какво представлява ?

След повече от две десетилетия застой, GPSR води до значителна реформа на законодателството на ЕС в областта на безопасността на продуктите. Той влезе в сила на 12 юни 2023 г. и се прилага за продукти, насочени директно към потребители (B2C) в целия ЕС от 13 декември 2024 г. Той отмени и замести предходната Директива за обща безопасност на продуктите.

3. Какъв е обхвата на GPSR?

GPSR има широко приложение спрямо B2C продукти, продавани в ЕС, независимо от техния произход или канал за продажба. GPSR служи като „предпазна мрежа за потребителите“. Това означава, че той разглежда въпроси, свързани с безопасността на продуктите, и тези рискове, **които не са обхванати от други конкретни законодателни актове на ЕС**. Неговата цел е попълване на пропуските и допълване на разпоредбите на действащото или бъдещото специално секторно законодателство за хармонизация в Съюза, като по този начин се осигурява широкообхватна нормативна уредба с хоризонтален характер за безопасността на потребителските продукти. Това помага да се избегнат припокривания, като същевременно се гарантира ясна правна рамка. По същество GPSR разглежда общовалидни аспекти, за които по-конкретните правила на ЕС за безопасност на продуктите не дават отговор, като по този начин се гарантира високо ниво на защита на потребителите.

Пример: Испански онлайн търговец на дребно предлага интелигентен ароматен дифузер, произведен в Китай. Продуктът се свързва с Wi-Fi и се управлява чрез мобилното приложение. Тъй като функционира при ниско напрежение и не предава данни външно, той не попада в обхвата на никакво специално секторно законодателство за хармонизация. Въпреки това възникват опасения за безопасността му: актуализацията на софтуера може в определени случаи да причини прегряване на устройството, което да доведе до пожар.

Въпреки че този дифузер не е напълно регулиран от съществуващото хармонизирано законодателство на ЕС, той все още представлява сериозен риск за потребителите, празнина, която GPSR е предназначен да запълни. Широкият обхват на

регламента, подходът за управление на риска, задълженията за проследяване и инструментите за цифрово правоприлагане гарантират, че нито един продукт не се пренебрегва.

По-конкретно, GPSR се прилага за потребителски продукти. Това включва всеки артикул, независимо дали е свързан с други артикули или не, който се доставя или предоставя, независимо дали се продава, раздава безплатно или се предоставя като част от услуга. Един продукт се счита за такъв, ако е предназначен за потребители или ако е разумно предвидимо, че потребителите ще го използват, дори ако не е специално проектиран за тях. Регламентът изрично обхваща нови, употребявани, ремонтирани или рециклирани продукти. Има определени изключения за продукти, за които потребителите не биха очаквали разумно да отговарят на настоящите стандарти за безопасност, като например исторически колекционерски предмети.

Примери за продукти в обхвата на GPSR: нов домакински уред, продаван в магазина; употребяван велосипед, предлаган онлайн; ремонтиран смартфон, продаван от малък търговец на дребно; или безплатна USB флашка, раздавана на клиентите. GPSR **обикновено не се прилага за:**

- Лекарствени продукти за хуманна или ветеринарна употреба;
- Храни и фуражи;
- Живи растения и животни;
- Странични животински продукти и производни продукти;
- Продукти за растителна защита;
- Оборудване, което потребителите използват за превоз или за пътуване;
- Антики или колекционерски предмети с историческо значение, когато потребителите не могат разумно да очакват те да отговарят на настоящите стандарти за безопасност;

- Продукти, които трябва да бъдат поправени или обновени, преди да бъдат използвани, когато тези продукти се пускат или предоставят на пазара и се обозначават ясно като такива.

III. Основни принципи на GPSR

1. Какво е общото изискване за безопасност?

Общото изискване за безопасност е основен принцип на . В него се посочва, че икономическите оператори пускат или предоставят на пазара само безопасни продукти. Основната цел на GPSR и следователно на това изискване е да се гарантира безопасността на всички потребителски продукти на пазара на ЕС. Общото изискване за безопасност има за цел да подобри функционирането на вътрешния пазар, като същевременно гарантира високо ниво на защита на потребителите. Това е най-важното изискване на .

Съгласно настоящия Регламент (GPSR), „**безопасен**“ означава основно, че на пазара следва да се пускат само продукти, които представляват минималния риск, съвместим с употребата на продукта, който се счита за приемлив с оглед осигуряване на защита на здравето и безопасността на потребителите.

По-точно, „**безопасен продукт**“ означава всеки продукт, който при нормални или разумно предвидими условия на употреба (включително реалната продължителност на употреба), не води до какъвто и да е риск или само до минимален риск, който е приет за приемлив.

Пример: Ръчно изработена свещ, която гори без да отделя вредни изпарения или да се преобръща лесно, се счита за безопасен продукт.

2. Какъв е подходът към риска?

Регламентът въвежда **проактивен подход към безопасността на продуктите и управлението на риска** при продуктите за потребители на пазара на ЕС, който подчертава значението на предприемането на мерки преди настъпването или разпространението на вредата.

3. По какъв начин проследяемостта и прозрачността подпомагат спазването на изискванията?

За да се гарантира безопасността на потребителите, предоставянето на информация относно продуктите и лесният достъп до тази информация са от ключово значение. Съгласно настоящия регламент (GPSR), **прозрачността** включва предоставянето на основната информация за безопасността на продуктите по ясен, леснодостъпен и разбираем начин, както за потребителите, така и за контролните органи.

Проследимостта гарантира, че продуктите могат да бъдат проследени по цялата верига на доставки, което улеснява идентифицирането на опасни продукти и позволява предприемането на бързи корективни мерки, като например изтегляния.

В глава XI е включен преглед на важните аспекти за МСП.

IV. Изисквания за безопасността на продукта

1. Как се извършва оценката на риска?

Когато се преценява дали даден продукт е безопасен продукт, се вземат предвид най-вече следните аспекти:

- **Характеристиките на продукта:** включват дизайн, състав, опаковка, инструкции за сглобяване и когато е приложимо, за инсталиране, ползване и поддръжка, както и очаквания жизнен цикъл на продукта;
Примери: Материал, размер на опаковката, дали се загрява, дали е подвижен, има ли връзка с интернет и т.н.
- **Въздействието върху други продукти,** когато може разумно да се предвиди, че продуктът ще се използва с други продукти, като изискването обхваща и взаимосвързаността между продуктите;
- **Представяне на продукта:** включва етикетиране, всички предупреждения и инструкции за неговата безопасна употреба и изхвърляне, както и всяко друго указание или информация във връзка с продукта.
- **Категориите потребители,** използващи продукта - да се обърне специално внимание на рисковете за уязвимите потребители, като деца, възрастните хора и лица с увреждания. Повече информация в раздел IV.2.
- **Характеристики на киберсигурността:** когато се изисква от естеството на продукта – подходящите характеристики в областта на киберсигурността, необходими за защита на продукта срещу външни влияния, включително злонамерени трети страни, в случай че такова влияние може да окаже въздействие върху безопасността на продукта.

Когато става въпрос за цифрови продукти, важно е да се запитате: Моят продукт защитен ли е от хакерски атаки или опасни смущения?

- **Функции, свързани с развитие, учене и предвиждане:** това са характеристики, при

които поведението на продукта се променя въз основа на начина, по който се използва, като например интелигентно осветление, което се регулира автоматично с течение на времето. Тези функции трябва да бъдат взети предвид, ако естеството на продукта го изисква.

- Продуктите трябва да бъдат придружени от ясни, лесни за разбиране **инструкции и информация за безопасност**, написана на езика, посочен от държавата членка, в която продуктът се предоставя.

Това изискване не се прилага, ако продуктът може да се използва безопасно без подобни инструкции или информация за безопасност.

Помислете кой ще използва вашия продукт, как ще го използва и дали това може да възникне вреда при нормална и предвидима употреба. Съхранявайте техническа документация, доказваща че сте взели предвид тези аспекти при извършването на вътрешния анализ на риска, преди пускането на продукта на пазара.

Например, ако продавате смарт часовник, който се нуждае от редовни актуализации, проверете киберсигурността. По същия начин, ако продавате свещ в чупливо стъкло, тествайте топлоустойчивостта и я етикетирайте внимателно.

2. Как да се разглеждат уязвимите потребители?

Що се отнася до безопасността на продуктите, икономическите оператори (по-специално производителите) трябва да вземат предвид уязвимите потребители, като деца, възрастни хора и лица с увреждания, както и съответните за тези лица аспекти при оценяването на безопасността. Продуктите, предназначени за тези групи от потребители, като следва да отговарят на най-високите стандарти за безопасност и поради това

изискват специфично разглеждане на техните нужди и рискове.

При уязвимите потребители се изисква следното:

Съображения за оценка на безопасността:

- Когато се преценява безопасността на даден продукт, икономическите оператори трябва най-вече **да вземат предвид категориите потребители, за които съществува по-голям риск**, като деца, възрастни хора и лица с увреждания.
- Трябва да се оценява въздействието му върху здравето и безопасността с оглед разликите между половете при употребата на продукта.
- При оценяването на безопасността на продуктите следва също така да се вземе предвид достъпността за лица с увреждания.
- За тази цел следва да се обърне внимание на характеристиките на продукта, дизайна, технически характеристики, състав, опаковка, инструкции и предвидената или разумно предвидима употреба, както и въздействието върху други продукти, външния вид, етикетирването, предупрежденията и инструкциите за безопасна употреба и изхвърляне.

Ясна и достъпна информация:

- Производителите трябва да гарантират, че продуктът се предоставя с **ясни инструкции и информация за безопасност** на език, който е лесно разбираем за потребителите от съответната държава членка, в която се продава той. Това изискване не се прилага, ако продуктът може да се използва безопасно без такива инструкции.
- В онлайн офертите икономическите оператори следва да предоставят **ясна и лесно видима информация**, включително подробности за производителя, идентификация на продукта и

всички предупреждения или информация за безопасност, които обикновено придружават продукта. Тази информация трябва да бъде и на език, който да е лесно разбираем за потребителите.

- Известията за изтегляне и предупрежденията за безопасност, разпространявани по различни канали, трябва **да бъдат достъпни и за хората с увреждания**.

3. Какво се случва при нововъзникващите рискове като ИИ и киберсигурността?

Повечето МСП трябва да обмислят изчерпателно новите и нововъзникващите рискове, като например **киберсигурността и изкуствения интелект (ИИ)**.

Ако продавате свързани устройства, уверете се, че не създават риск нито при продажба, нито чрез актуализации през целия жизнен цикъл на продукта.

Следните аспекти са от значение:

- Вътрешен анализ на риска и техническа документация, както беше споменато по-горе.
- Разширени критерии за оценка на безопасността:** GPSR разширява и затяга критериите за оценка на безопасността на продукта. Това включва: **Адекватни функции за киберсигурност:** Трябва да се провери дали продуктът има необходимите функции за киберсигурност, за да го предпази от външни влияния, включително злонамерени трети страни, когато такива влияния биха могли да повлияят на безопасността на продукта.
- Развитие, обучение и прогнозни функции:** Ако естеството на продукта го изисква, неговите развиващи се функции, прогнозни или обучени в последствие, трябва да бъдат включени в

оценката на безопасността. Както и взаимодействия с други продукти, ако съвместната им употреба е разумно предвидима.

- Цифрови компоненти и актуализации на софтуера:** Регламентът е насочен към нарастващата цифровизация на продуктите. Ако актуализации на софтуера променят свойствата на продукта значително, може да е необходима нова оценка на риска. Националните органи следва да се намесят, ако цифровите компоненти на продуктите водят до нови рискове при употреба.

По този начин GPSR гарантира, че предизвикателствата, свързани с цифровите продукти и новите технологии, са разрешени, като е осигурено цялостно ниво на защита за всички потребители в ЕС.

4. Гарантира ли съответствие презумпцията за съответствие?

Презумпцията за съответствие изпълнява общото изискване за безопасност. Приема се, че презумпцията се прилага спрямо даден продукт, ако той отговаря на съответните европейски хармонизирани стандарти, публикувани в Официален вестник на ЕС.

Тази презумпция се прилага само за рисковете, които са обхванати от стандарти. Трябва да се извърши пълна оценка на риска за всички останали рискове, които не попадат в обхвата.

Съществуващите европейски стандарти и друга подробна информация могат да бъдат намерени в Европейските комитети по стандартизация [CEN](#) и [CENELEC](#) или националните органи по стандартизация. Освен това Европейската комисия редовно публикува списък с препратки към стандарти, които са публикувани на [уебсайта](#) на Официалния вестник на ЕС.

Производителите трябва да гарантират, че техните продукти са проектирани и произведени в съответствие с общото изискване за безопасност. Това е така, **защото презумпцията за съответствие се отнася само до рисковете и аспектите, посочени в съответните стандарти.** GPSR действа като предпазна мрежа за всички останали рискове. При подготовката на техническата документация производителите трябва да изготвят списък с всички европейски стандарти, които са използвали, за да претендират за презумпция за съответствие. Важно е да се отбележи, че презумпцията за съответствие не е абсолютна. Предположението, че даден продукт отговаря на изискванията, не възпрепятства органите за надзор на пазара да предприемат съответните мерки при доказателства, че продуктът е опасен. На практика спазването на стандартите улеснява доказването на съответствие с общото изискване за безопасност, но не премахва отговорността да се пускат на пазара само безопасни продукти.

5. Същото ли се отнася и за хармонизираното законодателство?

„Хармонизиран“ в този контекст е това законодателство на ЕС, което определя общи правила за разпространение на продукти на пазара. Тези правила са изброени в приложение I към [Регламент \(ЕС\) 2019/1020](#), както и във всяко друго законодателство, обхванато от този регламент.

GPSR е насочен предимно към „нехармонизирани продукти“ - потребителски продукти, за които няма специфични закони на ЕС за хармонизация (напр. машини). Някои нови разпоредби обаче се прилагат за хармонизирани продукти или се прилагат допълнително, за да обхванат аспекти и рискове, които все още не са регулирани от конкретни директиви или регламенти за хармонизация. Общото правило е, че съществуващите разпоредби на ЕС за хармонизирани продукти (като Директивата за ниско напрежение, Директивата за радиооборудване или Директивата за машини) остават в сила.

В този контекст GPSR действа като „предпазна мрежа“, която влиза в сила, когато не съществува специфично законодателство на ЕС за хармонизация или не обхваща определени рискове или рискови категории.

Фикция: Регламентът запълва пропуските в законодателството за хармонизация, когато липсват специфични изисквания, като например някои задължения на производителя, вносителя или дистрибутора, свързани с безопасността на материалите. Например, ако в Директивата за машините липсват конкретни задължения на вносителя или дистрибутора, разпоредбите на GPSR ще се използват за запълване на тези пропуски.

6. Поетапна оценка на риска

Тази оценка на риска се основава на [насоките за GPSR](#) и представлява неизчерпателен списък на

елементите, които трябва да се вземат предвид при оценка на риска на даден продукт:

- Какви са размерите на продукта? Например дизайн, технически характеристики, състав, опаковка и инструкции.
- Ако продуктът е предназначен за употреба заедно с други продукти, трябва да се извърши анализ на неговото въздействие върху тях и обратно.

Пример: Умен домашен термостат, който се управлява от приложение за смартфон. Трябва да анализирате ефектите на термостата върху приложението и ефектите на приложението върху термостата. Трябва да се вземат предвид характеристиките за безопасност и на двете.

- Внимателно презентиране на продукта заедно с цялата необходима информация за безопасност, етикетите, предупрежденията и инструкциите за безопасната му употреба и изхвърляне е необходимо да се прикрепят към продукта или неговата опаковка.

Пример: Бележка към продукта, в която се казва, че този продукт не е подходящ за деца под 3-годишна възраст поради опасност от задавяне.

- Да се вземат предвид групите потребители, които биха могли да използват продукта, и какви са потенциалните рискове, които продуктът може да представлява за различните групи. Специално внимание трябва да се обърне на уязвимите потребители (вж. раздел IV.2).
- Внимателно да се прецени външния вид на продукта, особено ако това може да доведе до недоразумения. Освен това трябва да се обмисли дали продуктът, дори и да не е предназначен за деца, може да привлече

вниманието им и следователно да бъде използван от тях.

Пример: Сапун във формата на шоколад, който може да заблуди (уязвимия) потребител, че е храна и да отхапе. Освен това осветеният ароматен дифузьор не е предназначен за употреба от деца, но неговите мигащи светлини и приятна миризма биха могли да ги привлекат.

- В зависимост от продукта може да се наложи да се разгледат функциите за киберсигурност, както е обяснено в раздел IV.3.
- Проверете дали всички рискове, свързани с продукта, се ползват от презумпцията за съответствие (вж. раздел IV.4). Ако това не е така, следва да се вземат предвид други съответни международни, европейски или национални стандарти; препоръките на Комисията; достиженията на науката и технологиите; кодексите на добрата практика за безопасност на продуктите; и изискванията за безопасност, приети от Комисията. Следва да се вземат предвид и разумните очаквания на потребителите относно безопасността.

V. Задълженията на икономическите оператори

1. Какви са задълженията на производителите?

Производител е физическо или юридическо лице, което произвежда продукт или възлага проектирането и производството му и го предлага на пазара под свое име или марка.

Пример: Малка мебелна работилница, която произвежда маси и ги продава под собствена марка, е производителят.

Основните задължения за производителите съгласно GPSR са следните:

- **Общо изискване за безопасност** (вж. раздел III.1.).
- **Вътрешен анализ на риска и техническа документация** (виж глава IV.).
- **Вътрешни процеси за осигуряване на съответствието на серийно произвежданите продукти:** Производителите гарантират, че са въведени процедури, благодарение на които серийно произвежданите продукти продължават да отговарят на общото изискване за безопасност. Установяването и форматът на тези вътрешни процеси се определят от самите икономически оператори в зависимост от техните нужди. Те могат да се основават на организационни процедури, насоки, стандарти или на назначаването на ad hoc ръководител.
- **Поставяне на информация за идентифициране на производителя върху продукта:** Върху продуктите се поставя информация, която позволява ясно идентифициране на стоката и производителя.
- **Предоставяне на ясни инструкции и информация за безопасност:** Производителите гарантират, че техният продукт е придружен от ясни инструкции и информация за безопасност на език, който може лесно да бъде разбран от потребителите.
- **Управление на жалби:** Производителите правят

публично достъпни каналите за комуникация (напр. телефонен номер, електронен адрес или специален раздел на своя уебсайт), което позволява на потребителите да подават жалби и да информират за всеки **инцидент или проблем, свързан с безопасността**. Производителите разследват подадените жалби и получената информация и водят **вътрешен регистър** на тези жалби, както и на **изтеглянията на продукти** и всякакви **корективни мерки**.

• **Задължения за уведомяване за инциденти:** Вижте раздел VIII.1 за подробности.

• **Мерки по отношение на опасни продукти:** Вж. глава VIII за подробни процедури за **изтегляне**.

2. Задължения на упълномощените представители

Упълномощен представител е физическо или юридическо лице с постоянен адрес или седалище в ЕС, което е получило писмено пълномощно от производител извън ЕС да действа от негово име във връзка със задълженията за съответствие. Тази роля е особено важна за производителите, базирани извън ЕС, тъй като гарантира, че в рамките на ЕС е създаден отговорен субект за безопасността на продуктите.

Пример: Марка извън ЕС, която продава в ЕС, може да назначи консултантска фирма в Испания като свой упълномощен представител, който да се занимава с необходимата регулаторна документация.

Основните задължения на упълномощените представители са:

Изпълнение на административните задълженията на производителя.

- Сътрудничество с органите за надзор на пазара

- Задължения за информиране: Ако упълномощен представител има причина да смята, че даден продукт представлява опасност, той трябва да информира производителя. Следва да бъдат информирани и съответните органи за всички предприети коригиращи мерки за смекчаване на рисковете, включително уведомления чрез Safety-Business-Gateway.

3. Какви са задълженията на вносителите?

Вносител е всяко физическо или юридическо лице, установено в ЕС, което внася продукт от държава извън ЕС на пазара на ЕС.

Пример: Магазин в Италия, който поръчва кухненски съдове и прибори директно от Виетнам и ги продава на местно ниво, се счита за вносител.

Като вносител имате следните задължения:

a. Задължение за проверка (преди пускане на пазара):

- Вносителят трябва да гарантира, че продуктът отговаря на общите изисквания за безопасност.
- Вносителят трябва проактивно да провери дали производителят е изпълнил задълженията си по GPSR, преди да пусне продукт на пазара. Това предполага активен процес на проверка, за да се гарантира, че

производителят е извършил вътрешен анализ на риска и е подготвил необходимата техническа документация.

- Като вносител обикновено от вас не се изисква да извършвате собствени оценки на риска, но трябва да проверите дали необходимата информация е налична от производителя.
- Проверете дали продуктът носи тип, партиден или сериен номер или друг идентификатор.
- Трябва също така да потвърдите, че името на производителя, регистрираното търговско наименование или търговска марка, пощенският адрес и електронният адрес са посочени върху продукта, неговата опаковка или придружаващ документ и че тази информация не е скрита.

Забрана за пускане на пазара в случай на несъответствие:

- Ако има причини да се смята, че даден продукт не отговаря на общите изисквания за безопасност или е опасен, продуктът не трябва да се пуска на пазара.
- В такива случаи вносителят трябва да информира производителя и органите за надзор на пазара чрез [Safety-Business-Gateway](#) без неоправдано забавяне.

b. Прикачете информация за вносителя.

c. Инструкции за експлоатация и информация за потребителите

d. Условия на съхранение и транспорт:

- Вносителите са отговорни да гарантират, че условията на съхранение и транспортиране не застрашават безопасността на продукта.

e. Техническа документация:

- Вносителите трябва да съхраняват копие от техническата документация на

производителя за период от десет години от датата на пускане на продукта на пазара. Тази документация трябва да бъде предоставена на органите за надзор на пазара при поискване.

f. Сътрудничество и коригиращи мерки:

- Вносителите трябва да си сътрудничат с органите за надзор на пазара и производителя, за да се гарантира безопасността на продукта.
- Ако вносител установи, че даден продукт е опасен, той трябва да информира производителя и да предприеме необходимите коригиращи мерки. Пълни подробности за тези мерки могат да бъдат намерени в глава VIII.

g. Комуникационни канали и управление на жалби:

- Вносителите трябва да проверят дали производителят е създал обществено достъпни канали за комуникация (напр. телефонен номер, електронен адрес или раздел на уебсайта), чрез които потребителите могат да подават жалби и да съобщават за инциденти или проблеми с безопасността, свързани с продукта.
- Те трябва също така да поддържат вътрешен регистър на жалбите, изтеглянията на продукти и коригиращите мерки, като съобщават резултатите на производителя, дистрибуторите и онлайн пазарите.

h. Докладване за инциденти

- Вносителят и дистрибуторите имат задължение да докладват на производителя за инциденти. Това дава възможност на производителя да изпълнява задълженията

си за докладване. Повече информация може да се намери в раздел VIII.1.

i. Механизми за пряко уведомяване на потребителите при настъпване на рискове:

- Вижте глава VIII за подробни процедури за изтегляне.

4. Какви са задълженията на дистрибуторите?

„Дистрибутор“ е всяко физическо или юридическо лице във веригата на доставки, различно от производителя или вносителя, което предоставя определен продукт на пазара. Дистрибуторите обикновено купуват продукти от производители или вносители и след това ги препродават на едро или директно на потребителите.

Пример: Местен търговец на дребно, който купува играчки от вносител от ЕС и ги продава в магазина си, е дистрибутор.

Основните задължения на дистрибуторите са следните:

- **Задължение за проверка (преди пускане на пазара):** Преди да предостави продукт на пазара, дистрибуторът трябва да **провери дали** производителят и вносителят, ако е приложимо, са изпълнили задълженията си по GPSR. Тоест дали са упоменати:
 - Вид, партиден или сериен номер или друг идентификатор на продуктите.
 - Име на производителя, регистрирано търговско наименование или търговска марка, пощенски адрес и електронен адрес.
 - Ясни инструкции и информация за безопасност на език, лесно разбираем за потребителите в държавата членка, в която

се предоставя продуктът. Изискването за инструкции не се прилага, ако продуктът може да се използва безопасно без тях.

- Това е преди всичко формално задължение за проверка, което означава, че дистрибуторите проверяват за наличието на тези данни, а не за тяхната съществена точност.
- **Отказ от продажба на опасни продукти:** Опасен продукт е всеки продукт, който не отговаря на изискванията за безопасност, определени в раздел IV. Дистрибуторите не трябва да пускат продукти на пазара, ако имат основание да смятат, че даден продукт не отговаря на общото изискване за безопасност или е опасен. Те незабавно трябва да **информират производителя или вносителя**, както и съответните **органи за надзор на пазара** чрез Safety-Business-Gateway.
- **Условия на съхранение и транспорт:** Дистрибуторите следва да съхраняват продукта в условия, които не могат да повлияят на безопасността му.
- **Вътрешни процедури за безопасност на продуктите:** Дистрибуторите трябва да гарантират, че разполагат с подходящи вътрешни процедури за поддържане на безопасността на продуктите.
- **Сътрудничество и коригиращи мерки:** Дистрибуторите трябва да си сътрудничат с органите за надзор на пазара и производителите, за да гарантират безопасността на продукта. Ако дистрибуторът определи, че даден продукт е опасен, той трябва да информира производителя или вносителя и да гарантира, че са предприети необходимите коригиращи мерки. Тези мерки могат да

включват изваждане на продукта от продажба (както онлайн, така и офлайн) и изтеглянето му от пазара. Те също трябва да докладват за тези обстоятелства чрез Safety-Business-Gateway.

- **Комуникационни канали и управление на жалби:**
 - Дистрибуторите трябва да проверят дали производителят е създал **обществено достъпни канали за комуникация** (напр. телефон, електронен адрес или раздел на уебсайта), чрез които потребителите да подават жалби и да съобщават за инциденти или проблеми с безопасността, които са свързани с продукта.
 - Ако производителят не е създал такива канали, **дистрибуторът трябва сам да ги създаде**.
- Те трябва да водят **вътрешен регистър на жалбите, изтеглянията на продукти и коригиращите мерки** и да информират за резултатите производителя, другите дистрибутори и онлайн местата за търговия.
- Дистрибуторите са длъжни също така да информират производителя за инциденти, свързани с продуктите, като му позволяват да изпълни собствените си задължения за нотифициране относно случаи, довели до смърт или до сериозни неблагоприятни последици за здравето.
- **Запазване на техническа документация:** Въпреки че производителите носят основната отговорност за запазването, дистрибуторите трябва да могат да предоставят цялата необходима информация и документация, за да докажат

съответствието на продукта, ако това бъде поискано от органите за надзор на пазара.

- **Изтегляния на продукти и предупреждения за безопасност:** Вижте глава VIII за подробни процедури за изтегляне.

Ако изпълнявате няколко роли (напр. вносител и дистрибутор), трябва да отговаряте на всички изисквания за съответните роли.

VI. Проследимост и етикетиране

1. Какво представлява уникалната идентификация на продукта?

Въпреки че в Регламент (ЕС) 2023/988 (GPSR) не се съдържа изрично определение на термина „уникална идентификация на продукта“, той изисква предоставянето на конкретна информация, позволяваща ясното идентифициране на продукта, най-вече в контекста на електронната търговия и продажбите от разстояние. Тези изисквания са от съществено значение за гарантиране на безопасността на потребителите и проследимостта на цифровия пазар. За пълните изисквания за проследимост вижте глава XI.

1. Идентифициране на продукта върху материя

Образецът на етикет, съответстващ на Регламент (ЕС) 2023/988, следва да бъде ясен и достъпен и да съдържа следното:

- Заглавна част:
 - Лого на компанията
 - Наименование на продукта
- Идентификационна част:
 - Модел/партиден/сериен номер
 - Информация за производителя, включително отговорното лице в ЕС, ако е приложимо.

• Раздел за безопасност и предупреждения:

- Предупреждения за опасност:
- Инструкции за работа с продукта:

• Секция за контакти:

Виж следващия раздел за повече информация.

2. Допълнителни изисквания за онлайн продажби

И при продуктите, предлагани онлайн, е необходимо да се оповестява информацията за идентификация на продукта, посочената по-горе идентификация. В допълнение трябва да се упомене и следното:

- Снимка на продукта
- Всички необходими предупреждения и информация за безопасност, които са показани на продукта или го придружават.

Бележка: Самото показване на изображения на опаковката не е достатъчно за изпълнение на това задължение. Информацията, предоставена онлайн, и инструкциите, придружаващи продукта, трябва да бъдат еднакви. Предоставянето единствено на „Ръководство за бърз старт“ онлайн, ако в него липсва цялата информация за безопасност, изисквана върху самия продукт или неговата опаковка, представлява нарушение на GPSR.

2. Данни за контакт на икономическите оператори

GPSR въвежда ясни насоки за това как икономическите оператори следва да предоставят своите **данни за контакт**, за да гарантират **проследимост, прозрачност и безопасност на потребителите**.

1. За производители и вносители (етикетиране на продукта)

Върху **самия продукт** или, ако това не е възможно, върху **опаковката или придружаващите документи** трябва да бъде посочено следното:

- Търговско наименование / търговска марка
- Пълен **пощенски адрес** (доставка)
- **Електронен адрес** (може да бъде имейл или формуляр за контакт на уебсайт)
- Ако е различен, адресът на едно - **единствено звено за контакт**
- Ако производителят **не е в ЕС**, включете и данните за контакт на **отговорното лице от ЕС**.

2. Онлайн продажби

За **всички онлайн оферти** (нови или употребявани стоки) трябва **ясно да се укаже** следното:

- Пълни данни за контакт с производителя, както е предписано по-горе.
- Единна точка за контакт, където потребителите могат да се свържат с доставчика на онлайн пазар директно по отношение на всички въпроси, свързани с безопасността на продуктите.

3. Какви са изискванията за съхранение на документацията?

GPSR въвежда специфични изисквания за съхранение на документация с цел подобряване на безопасността на продуктите в дигиталната ера. Конкретните цели са следните:

• Техническа документация

Какво: Производителите следва да извършат вътрешен анализ на риска и да подготвят техническата документация, преди да пуснат продуктите на пазара. Тази документация включва общо описание на продукта и неговите съществени характеристики, свързани с оценката на безопасността. Той също така обхваща анализ на потенциалните рискове за продукта и решенията, избрани за елиминирането или смекчаването им, включително резултатите от всички тестове, проведени от или за производителя.

Кой: Производителите са отговорни за осигуряването на актуалността на тези технически документи и за предоставянето им на органите за надзор на пазара при поискване. От вносителите се изисква също така да съхраняват копие от техническата документация, изготвена от производителя, което да предоставят на органите за надзор на пазара, когато е необходимо.

Колко дълго: Както производителите, така и вносителите трябва да съхраняват тази техническа документация за период от десет години след пускането на продукта на пазара.

• Регистри за жалби и лични данни

Какво: Производителите трябва да създадат обществено достъпни комуникационни канали, чрез които потребителите могат да подават жалби и да съобщават за инциденти или опасения за безопасността. Когато такива жалби бъдат получени, производителите трябва да ги проучат и да ги запишат във вътрешен регистър. Този регистър трябва също така да документира изтеглянията на продукти и всички предприети коригиращи мерки.

Кой: Това задължение е най-вече за производителите, но вносителите трябва също да създадат подобни канали и вътрешни регистри и да съобщят резултатите на производителя.

Колко дълго: Всички лични данни, съхранявани в този регистър, трябва да се съхраняват само толкова дълго, колкото е необходимо за проверка на жалбата за предполагаем опасен продукт, и в никакъв случай не повече от пет години след въвеждането на данните.

- **Информация за проследимост (данни за доставчика и клиента)**

Какво: GPSR подчертава проследимостта на продукта по цялата верига на доставки. Това включва събирането и съхраняването на данни за идентифициране на продукта, неговите компоненти и икономическите оператори, участващи във веригата на доставки. Това включва данни за онлайн местата за търговия и клиентите.

Кой: Всички икономически оператори са еднакво отговорни за поддържането на тези данни за проследимост.

Колко дълго: Информацията за проследимост на продуктите, по-специално данните за онлайн местата за търговия и клиентите, трябва да се съхранява в продължение на шест години.

VII. Надзор на пазара и съответствие

1. Каква е ролята на органите за надзор на пазара?

Националните органи, по-специално органите за надзор на пазара, играят решаваща роля за

гарантиране на безопасността на продуктите съгласно GPSR. Техните широкообхватни задължения имат за цел да подобрят защитата на потребителите в един все по-цифров и глобализиран пазар.

Ето разбивка на ключовите им роли:

- **Правоприлагане и надзор на пазара**

Националните органи носят основната отговорност за осигуряване на съответствието и безопасността на продуктите в рамките на своята юрисдикция. Това най-вече включва събиране на информация и проверка на техническата документация на продуктите при поискване.

Упълномощените представители трябва да предоставят необходимата информация и документация относно безопасността на продуктите на органите за надзор на пазара при обосновано искане от страна на последните. Вносителите трябва също така да съхраняват техническата документация на производителя в продължение на 10 години и да гарантират, че при поискване те са готови за проверка от органите.

- **Използване на системата Safe Gate**

Националните власти обменят информация за опасни продукти чрез системата Safety Gate. Вижте следващия раздел за подробна информация относно системата Safety Gate.

- **Докладване на инциденти**

- Националните власти са **получатели на доклади за инциденти** от производителите.
- Тези доклади са задължителни за инциденти, довели до смърт или сериозни неблагоприятни последици за човешкото здраве и безопасност. Тези доклади имат за цел да предоставят ценна информация за

надзор на пазара и да помогнат за идентифицирането на потенциално опасни категории продукти.

- Очаква се те да реагират на тези доклади, което потенциално може да доведе до предупреждения или изтегляния от пазара.

- **Информация и документация**

- Те могат да **поискат техническа документация** от производителите, от които се изисква да я съхраняват в продължение на десет години след пускането на даден продукт на пазара.
- Упълномощените представители и вносителите трябва също така да предоставят на органите за надзор на пазара необходимата информация и документи за доказване на безопасността на продуктите при поискване.
- Те също така гарантират, че ясни инструкции и информация за безопасност се предоставят на език, лесно разбираем за потребителите в съответната държава членка.

- **Санкциониране на нарушения**

- От държавите-членки се **изисква да установят санкции** за нарушения на GPSR.

2. Какво представлява системата Safety Gate?

Safety Gate, преди позната като система RAPEX, е модернизирана и разширена система за бързо предупреждение за опасни продукти в рамките на ЕС. Чрез нея се събира и разпространява жизненоважна информация, която дава възможност на органите да реагират бързо на заплахи и помага на икономическите оператори да изпълняват задълженията си. Той също така дава възможност

на потребителите да вземат информирани решения относно безопасността на продуктите.

Системата Safety Gate се състои от **три основни елемента**:

- **Система за бързо предупреждение за изхода за безопасност**: Тази система служи като механизъм за бързо предупреждение при **обмен на информация за опасни продукти** и коригиращите мерки, предприети от икономическите оператори или националните органи.
- **Портал за безопасност**: Този публичен уеб портал предоставя на гражданите **свободен достъп до избрана информация** от системата за бързо предупреждение. Потребителите могат да използват **портала за безопасност на потребителите**, за да информират Комисията за защита на потребителите за продукти, които могат да представляват риск за здравето и безопасността. Тя помага на потребителите да идентифицират всички опасни продукти, които може да са закупили, и да разберат всички свързани изтегляния от пазара или предупреждения за безопасност.
- **Бизнес портал за безопасност**: Този уеб портал е **специално предназначен за икономически оператори** и онлайн места за търговия. Те трябва да го използват задължително, за да докладват за опасни продукти и инциденти, свързани с продукти. След това националните органи могат да използват тази информация, за да създават сигнали в системата за бързо предупреждение за безопасност, за да споделят информация на другите държави членки и да предотвратят по-нататъшни наранявания, причинени от продукта. Обобщение на тази информация се публикува и в портала за безопасност.

Основните роли и функционалности на Safety Gate са:

- **Обмен на информация:** Улеснява обмена на информация за опасни продукти, коригиращи мерки между националните органи за надзор на пазара, Европейската комисия и икономическите оператори, в случай че продуктите се продават и в други държави.
- **Засилено правоприлагане:** Safety Gate предоставя на националните органи необходимите инструменти за засилване на правомощията им за правоприлагане, което им позволява да разследват опасни продукти, продавани онлайн, и да съблюдават спазването им.
- **Докладване на инциденти:** икономическите оператори трябва да докладват на националните органи за сериозни инциденти (тези, които водят до смърт или сериозни неблагоприятни последици за здравето) чрез Бизнес портала за безопасност. Въпреки че не всяка авария изисква изтегляне, тези доклади генерират важна информация за надзора на пазара и помагат да се идентифицират потенциално опасни категории продукти, които може да изискват изтегляне.
- **Обществена осведоменост:** Ясни и видими известия за изтегляне или предупреждения за безопасност се разпространяват чрез различни канали, за да се гарантира, че потребителите са информирани и могат да предприемат необходимите действия.
- **Проследимост и сътрудничество:** Подобрява проследимостта на продуктите и насърчава сътрудничеството между икономическите оператори, онлайн пазарите и органите за надзор на пазара.

3. Има ли задължение за сътрудничество с националните органи?

GPSR изисква икономическите оператори да предоставят достъп до документацията за съответствие при поискване, предимно на органите за надзор на пазара.

Системата Safety Gate улеснява този обмен на информация чрез различните си компоненти, като например Бизнес портала за безопасност, и гарантира, че органите разполагат с необходимата документация за наблюдение и правоприлагане с предоставянето на безопасни продукти в целия пазар на ЕС.

VIII. Коригиращи действия и изтегляния от пазара

1. Кога е необходимо изтегляне от пазара?

Изтегляне от пазара е **необходимо**, когато **безопасността на даден продукт може да е била компрометирана или той се счита за опасен**.

Ако даден продукт, който вече е на пазара, **бъде определен като опасен**, производителите трябва незабавно да информират съответните органи за надзор на пазара и, когато е целесъобразно, да приложат коригиращи мерки.

Видове икономически оператори:

Производителите носят основната отговорност да гарантират, че техните продукти са проектирани и произведени в съответствие с общите изисквания за безопасност. Когато разберат, че техният продукт е опасен, те трябва да предприемат коригиращи мерки, включително изтегляния от пазара, и да

информират потребителите и съответните органи за надзор на пазара.

Вносителите трябва също да информират властите за опасните продукти и всички предприети коригиращи мерки.

Дистрибуторите трябва да информират производителя, вносителя и органите за надзор на пазара, ако имат основание да смятат, че даден продукт е несъответстващ или опасен. В **изключителни случаи**, когато производителят и вносителят не предприемат необходимите коригиращи мерки, дистрибуторът може да бъде задължен да извърши действие на място, което да включва изтегляне от пазара или предупреждение за опасност.

Считайте изтеглянето на продукт от пазара като противопожарна аларма. Точно както противопожарната аларма прозвучава, когато се открие значителна опасност (пожар), изтеглянето на продукта се задейства, когато се идентифицира опасен продукт, като се прилагат незабавни и широкообхватни действия за защита на обществеността.

2. Какви стъпки се предприемат, ако даден продукт е опасен?

GPSR изисква от икономическите оператори да предприемат поредица от стъпки, ако даден продукт крие рискове или може да е опасен.

Те са следните:

- **Предоставяне на незабавна информация на съответните органи и прилагане на коригиращи мерки:**
 - Ако даден продукт, който вече е пуснат на пазара, бъде определен като опасен, икономическите оператори трябва

незабавно да информират съответните органи за надзор на пазара.

- Те трябва също така да информират потребителите за съответния риск и за всички предприети коригиращи мерки.

- **Нотифициране за инциденти** (за производителите): Вж. по-горе в раздел VII.2.

- **Използване на Safety Business Gateway:** Вижте по-горе.

- **Участие на вносителите и дистрибуторите:**

- **Вносителите** носят отговорност органите за надзор на пазара да са информирани за опасните продукти и предприетите корективни мерки чрез Safety Business Gateway. Те трябва също така незабавно да информират производителя.
- **Дистрибуторите** информират производителя, вносителя и органите за надзор на пазара чрез Safety Business Gateway, ако считат или имат основание да считат, че даден продукт е опасен или не съответства на изискванията.
- В случаите, когато **производителят или вносителят не предприемат мерки**, дистрибуторът гарантира, че са предприети необходимите корективни мерки за привеждане на продукта в съответствие, включително изтегляне или изпращане на предупреждение за безопасност.

- **Ефективно изтегляне на продукти и предупреждения за безопасност:**

- Изтеглянето (recall) на продукти е мярка, целяща връщането на продукт, който вече е бил предоставен на потребителя. Това се прилага **при наличие на риск или когато продуктът е опасен**.

- Икономическите оператори и онлайн местата за търговия гарантират, че всички засегнати потребители **биват уведомени пряко**. Те използват данните за клиентите, с които разполагат от програми за лоялност или системи за регистриране на продуктите. Те предлагат на клиентите възможност да предоставят допълнително данни за връзка единствено за цели, свързани с безопасността.
- **Ясно и видимо известие за изтегляне или предупреждение за безопасност** се разпространява чрез други подходящи канали за осигуряване на възможно най-широк обхват, като уебсайта на предприятието, каналите на социалните медии, бюлетини, търговски обекти и по целесъобразност – съобщения в средствата за масово осведомяване.
- **Известията за изтегляне** се съставят на езика на държавата членка, в която продуктът е бил предоставен. В тях се избягват термини, които понижават възприятието за риска, като „доброволно“, „като предпазна мярка“, „по лична преценка“ или твърдения, че не са докладвани инциденти.

Комисията изготвя образеца за известие за изтегляне (Template for a recall notice). Икономическите оператори трябва да гарантират, че цялата информация съгласно член 36, параграф 2 от GPSR е предоставена.

- Икономическите оператори предлагат на потребителите **ефективно, безплатно и своевременно решение**. Потребителят има избор между най-малко две от следните решения: поправка, замяна с безопасен продукт от същия вид или възстановяване на стойността. Предлагането само на един вариант е допустимо по изключение, ако другите са невъзможни или биха довели до непропорционални разходи.
- Известията за изтегляне включват **безплатен телефонен номер или интерактивна онлайн**

услуга (напр. чатбот) за потребителите, които се нуждаят от повече информация.

• Документация и нейното съхранение:

- Производителите извършват вътрешен анализ на риска и изготвят техническа документация. Те я съхраняват за срок от **десет години** след пускането на продукта на пазара и я предоставят при поискване на органите за надзор на пазара.
- Вносителите съхраняват екземпляр от техническата документация в продължение на **10 години**.
- Производителите водят **вътрешен регистър** на жалбите, както и на изтеглянията на продукти и всякакви корективни мерки.

В приложения 1 и 2 ще откриете контролен списък за изтегляне на продукти и шаблон за известие за изтегляне.

Примерен сценарий при изтегляне на продукт от пазара

Продукт: LED нощна лампа за деца

Производител: Kinderlichter GmbH, Германия

Идентифициран проблем: Партида от LED нощни лампи прегрява след четири часа непрекъсната употреба, което поражда риск от изгаряне или пожар. Съобщени са три жалби на потребители и един инцидент за увреждане и дим от продукта.

Предприети действия:

Вътрешна оценка на риска: Потвърждава риска от пожар, когато се използва денонощно продукта.

Спиране на продажбите: производителят е спрял всички пратки и онлайн обяви.

Уведомление до властите: Изпратено чрез бизнес портала за безопасност, включва информация за засегнатите партидни кодове и изображения.

Известие за изтегляне: Публикувано е онлайн и в магазините.

Контакт с потребителите: Към всички онлайн купувачи биват изпратени директно по имейл съобщенията, като се използват тези данни за клиентите, които са били събрани в процеса на продажба.

Връщане и отстраняване: чрез онлайн портала се предоставя етикет за връщане, а сумата се възстановява в рамките на десет работни дни.

Доклад за последващи действия до властите: 82% от изтеглянията са завършени в рамките на 30 дни.

IX. Онлайн места за търговия

Регламент (ЕС) 2023/988 (GPSR) въвежда **специфични и значими нови правила за онлайн местата за търговия**. Тези нови правила са пряк отговор на мащабни обществени промени, като нарастващата цифровизация и възхода на електронната търговия. Правилата на GPSR относно онлайн местата за търговия допълват съществуващото законодателство за онлайн продажбите и продажбите от разстояние. Допълнителна информация за тези правила може да бъде намерена в [предишните модули](#), особено в Модул 6, който разглежда правата и задълженията на цифровите пазари.

„Доставчик на онлайн място за търговия“ се дефинира като „доставчик на посредническа услуга, използващ онлайн интерфейс, който позволява на потребителите да сключват договори от разстояние с търговци за продажба на продукти“. „Онлайн интерфейс“ се отнася до уебсайтове, приложения или цифрови платформи, използвани за продажба на продукти. Важно е обаче да се подчертае, че тези доставчици **изрично не се считат за „икономически оператори“** в правния смисъл на GPSR, въпреки че често се споменават заедно с тях. Въпреки това те подлежат на свои собствени специфични задължения.

Ключовите аспекти на тези специални правила за онлайн пазари са следните:

- **Регистрация в портала Safety Gate:** Едно от основните задължения на онлайн местата за търговия е да се **регистрират в портала Safety Gate**.
- **Гарантиране на безопасността на продуктите и предоставянето на информация:** Онлайн пазарите играят решаваща роля за защитата на потребителите от опасни продукти, продавани чрез техните платформи. Следователно те трябва да разполагат с вътрешни процеси, чрез които да осигурят съответствие и бързи отговори.
 - Те трябва да гарантират, че продуктите, предлагани на техните платформи, **отговарят на изискванията за безопасност**.
 - От тях се изисква да предоставят интерфейси, които позволяват на продавачите да **показват по ясен и видим начин информация за безопасността на продукта**, както е предвидено в GPSR. Те трябва също така да **забраняват предлагането на опасни продукти**, които са били предмет на сигнал за безопасност.
- **Единно звено за контакт за потребителите:** Това дава възможност на потребителите да общуват лесно и бързо по всички въпроси, свързани с безопасността на продуктите.
- **Пряко уведомяване на потребителите в случай на изтегляне:** В случай на изтегляне доставчиците на онлайн места за търговия трябва, когато е възможно, **пряко да уведомяват всички засегнати потребители**, които са закупили опасен продукт. За тази цел използват всички данни за клиентите, с които разполагат, като

например тези от програми за лоялност или системи за регистриране на продуктите.

- **Разпространяване на известия за изтегляне:** Когато не може да се осъществи връзка с всички засегнати потребители, доставчиците на онлайн места за търговия, съвместно с икономическите оператори, **разпространяват ясно и видимо известие за изтегляне или предупреждение за безопасност** чрез други подходящи канали, за да се осигури възможно най-широк обхват.
- **Сътрудничество с органите за надзор на пазара:** Доставчиците на онлайн места за търговия **сътрудничат на органите за надзор на пазара**, търговците и съответните икономически оператори с цел отстраняване или ограничаване на рисковете, породени от опасни продукти. От тях се очаква също така да сътрудничат при идентифицирането на веригата на доставки на опасни продукти, като предоставят наличните данни. Доставчиците определят единна точка за контакт, която позволява пряка комуникация по електронен път с органите, като информацията за нея се посочва в портала Safety Gate.
- **Смесени бизнес модели:** При сложни бизнес модели, когато един и същ субект предоставя услуги като онлайн място за търговия и същевременно действа и като икономически оператор (например като дистрибутор или производител), той трябва **да изпълнява всички задължения, приложими за всяка от тези роли**. Когато субектът продава продукти директно, той трябва да изпълнява задълженията на съответния икономически оператор, а за посредническите си дейности – тези на доставчик на онлайн място за търговия.

Х. Подкрепа и ресурси

В Регламента се посочва, че микропредприятията, малките и средните предприятия следва да спазват новите си задължения. За да се постигне това, на Комисията се възлага задачата да разработи практически насоки и съобразени мерки, включително директни канали за комуникация на експерти с МСП, като се вземе предвид необходимостта от опростяване и ограничаване на административната тежест върху тях. Публикацията е в процес на разработка, като можете да посетите www.consumerlawready.eu за актуална информация.

Други ресурси или организации също могат да предоставят подкрепа или информация, особено по отношение на икономическите оператори, занимаващи се с безопасността и съответствието на продуктите в ЕС.

XI. Компактен преглед на изискванията за проследимост

- Възможности за потребителите да докладват за проблеми или злоупотреби

Поддържане на вътрешния регистър

- Регистриране на жалби, инциденти и изтегляния
- Съхранявайте данни за съответните периоди:
 - Технически документи: 10 години
 - Данни за доставчика/клиента: 6 години
 - Лични данни: макс. 5 години

Ако откриете риск = предприемете незабавни действия

- Уведомете съответните органи чрез портала Safety Gate
- Информирайте потребителите (изтегляне от пазара или предупреждение за безопасност)

Изтегляне на продукт

- Изпълнение и документиране на изтеглянето
- Използване на множество канали за комуникация

Верига за доставки

- Всички икономически оператори трябва да си сътрудничат с органите за надзор на пазара

Производство на продукти

Етикетиране на продукта

- Включете идентификационния номер на продукта (тип, партида, сериен номер)
- Наименование и адрес на производителя
- Добавете електронен адрес за контакт

Определяте икономически оператор за ЕС

Подгответе техническата документация

- Анализ на риска
- Резултатите от тестовите и функциите за безопасност

Разпространение по веригата на доставки

- Дистрибуторите проверяват етикетирането и информацията за безопасност
- Условия за складиране и за транспорт

Продажба

- Продава се офлайн или онлайн
- За онлайн продажби: Информацията за продукта трябва да бъде ясно показана

Активиране на разпределението на жалби

- Създаване на комуникационни канали

XII. Пример от практиката: Съответствие с изискванията за безопасност на продукта

Профил на фирмата

Фирма: KitchenSlice Haushaltswaren OG

Местоположение: Виена, Австрия

Бизнес тип: МСП – вносител и дистрибутор

Продукт: Машина за нарязване на зеленчуци тип „мандолина“, изработена от пластмаса и неръждаема стомана.

Производител: OEM, производство във Виетнам.

Канали за продажба: Собствен уеб магазин, Amazon и местни търговци на кухненски съдове и прибори.

1. Пускане на пазара

Оценка за безопасност на продукта

KitchenPro извършва структурирана оценка на риска, фокусирана върху:

- **Опасност от порязване** при смяна на остриета
- **Риск от подхлъзване** поради нестабилна основа
- Възможна е неправилна употреба от деца или потребители без надзор

Техническа документация:

- Описание на конструкцията и материала
- Протоколи от лабораторни изпитвания
- Декларация за съответствие с приложимите стандарти

- Обосновка за възрастовите ограничения и етикетиране на опасностите

2. Етикетиране и проследимост

Идентификация на продукта

- Върху продукта и опаковката:
 - Модел: *Mandoline MP - Classic*
 - Партиден №: 2024 - VN - KP08
 - Предупредителен символ: „Не е подходящ за деца – остриета“
 - Маркировка CE (ако е приложимо само за опаковки)

Отговорно лице в ЕС

KitchenSlice действа като **отговорно лице** съгласно GPSR:

- Пълно търговско наименование и пощенски адрес
- Електронен адрес за контакти: sicherheit@kitchenslice.at

Цифрово етикетиране

- QR код на опаковката с връзки към:
 - Инструкции за безопасност
 - Видеоурок за смяна на ножове
 - Портал за обслужване на клиенти и връщане на продукта

Вътрешна система за проследяване

KitchenSlice поддържа:

- Проследяване на партии и продукти
- Записи и информация за контакт с доставчика
- Регистър на жалбите и връщанията
- Архив на документацията за рискове и изтегляне (10-годишен период)

3. Онлайн продажби и спазване на член 19

Преди покупката

Продуктовите страници (уеб магазин и обяви в Amazon) включват:

- Изображения на продукта, модел и идентификатор на партидата
- Предупреждение за безопасност
- Пълна информация за контакти с производителя и отговорното лице в ЕС
- Връзка за изтегляне на цифровото ръководство

4. Инцидент и изтегляне

Идентифициран проблем:

Няколко потребители съобщават за наранявания при порязване при смяна на остриетата, въпреки включения предпазител на острието. В един от случаите е била нужна амбулаторна медицинска помощ във Франция.

Оценка на риска

Рискът се класифицира като умерен поради потенциалния потенциал за сериозно нараняване, ако се използва неправилно и с неясни инструкции за работа.

Действия по изтегляне

1. **Продажбите спряха** на всички платформи и при търговците на дребно.
2. **Уведомяване чрез Safety Gate** съответните органи в Германия, Франция и Австрия.
3. **Стандартизирано известие за изтегляне** от пазара:

⚠ **Изтегляне на продукта: „MANDOLINE MP - Classic“**

Партида № 2024 -

VN - KP08 Риск: Острието може да причини

нараняване по време на подмяната.

Спрете да използвате продукта незабавно!

Върнете го за безплатна подмяна на приставката или за пълно възстановяване на сумата.

За подробности посетете www.kitchenslice.at/recall или изпратете имейл на recall@kitchenslice.at.

4. Използвани комуникационни канали:

- Имейл до всички клиенти на уеб магазина
- Известие за изтегляне на уеб сайта и в Amazon
- Плакати във физическите магазини на търговците на дребно
- Социални мрежи

Предлагани средства за защита:

- Клиентите могат да избират:
 - Безплатна подмяна на приставката
 - Пълно възстановяване на сумата
- Връщане на данни, проследявани по партиди

5. Последващи действия:

- Седмични актуализации се изпращат на органите за надзор на пазара.
- Процентът на възвръщаемост достигна 78% в рамките на шест седмици
- Направени вътрешни подобрения:
 - По-добри технически инструкции
 - Изисква се външно тестване на използваемостта преди бъдещи стартирания
 - Системата за управление на жалби е дигитализирана

Приложения

Приложение 1 - Образец за известие за изтегляне от Европейската комисия
РЕГЛАМЕНТ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ (ЕС) № 12011 НА КОМИСИЯТА

[ИМЕ НА КОМПАНИЯТА] ИЗТЕГЛЯ ОТ ПАЗАРА [ПРОДУКТ]

Поставете снимка(и) на продукта и графично обозначение къде да намерите идентификационни номера (ако е приложимо).

За онлайн версията на известието за изтегляне е важно основната информация, съдържаща се на снимката, особено ако тя е необходима за идентифициране на изтегления продукт, да бъде достъпна и в писмен формат, който е машинно четим.

Включете ясно описание на изтегления продукт, включително ИНФОРМАЦИЯ ЗА ИДЕНТИФИКАЦИЯ НА ПРОДУКТА:

- Име и марка на продукта
- Продуктови идентификационни номера, като например партиден и сериен номер и, ако е приложимо, графично обозначение къде да ги намерите върху продукта
- Информация къде, кога и от кого е продаден продуктът (ако е налична)

ЗАЩО ТОЗИ ПРОДУКТ Е ОПАСЕН?

- Изложете ясно опасността, която продуктът представлява, и защо.
- Не използвайте термини или изрази, които могат да намалят възприятието на потребителите за риск, например „доброволно“ / „превантивно“ / „по преценка“, „в редки/специфични ситуации“ или чрез посочване, че не са докладвани злополуки.

КАКВО ДА НАПРАВИТЕ

- Инструктирайте потребителите да спрат да използват изтегления продукт незабавно.
- Ясно обяснете действието, което потребителите трябва да предприемат (например, връщане в пункта за продажба, насрочване на час за вземане от дома/ремонт на място).

ПРАВНИ СРЕДСТВА ЗА ПОТРЕБИТЕЛИТЕ

- Ясно опишете наличните правни средства за потребителите сред следните: ремонт, замяна или възстановяване на сумата (в съответствие с член 37 от Регламент 2023/988).
- Посочете дали са налични допълнителни стимули (например отстъпки или ваучери).

КОНТАКТ

- Предоставете адреса на интерактивна онлайн услуга (като уебсайт с форма за контакт или имейл адрес) и/или безплатен телефонен номер, където потребителите могат да получат повече информация на съответния(те) официален(ни) език(ци) на Съюза.

[Лого на компанията
(по избор)]

Изтегляне на продукти поради опасност

[Дата]

[ИЗВИНЕНИЕ (ПО ИЗБОР)]

[ВРЪЗКИ КЪМ СОЦИАЛНИ МЕДИИ / УЕБСАЙТ (ПО ИЗБОР)]

[QR КОД или друго техническо решение, водещо до страницата за изтегляне /
повече информация (ПО ИЗБОР)]

**РАЗПРОСТРАНЕТЕ НОВИНАТА: Кажете на вашите приятели и
семейство за това изтегляне!**

[Лого на органа за надзор на
пазара, ако изтеглянето следва
задължителна мярка (по избор)]

Funded by
the European Union

consumerlawready.eu

Приложение 2 - Контролен списък за изтегляне на продукт

А. Вътрешна подготовка

- ☐ Откриване на риск: Идентифицирайте риска, породен от продукта, чрез жалби, инциденти или вътрешни тестове.
- ☐ Извършване на оценка на риска: Оценка на естеството и тежестта на риска.
- ☐ Спиране на разпространението: Незабавно преустановяване на продажбите и доставката на засегнатия продукт.
- ☐ Информирайте вътрешните екипи и оператори: Уведомете съответните отдели и участници във веригата за доставки (дистрибутори, вносители, пазари).

Б. Нотифициране на органите

- ☐ Уведомяване на органите чрез Safety Business Gateway (уеб порталът на Съюза за икономически оператори)
- ☐ Предоставяне на необходимата информация, включително:
 - Идентификация на продукта (тип, партида, сериен номер)
 - Описание на риска
 - Брой на засегнатите единици
 - Държави, в които продуктът е бил продаван
 - Корективни мерки
 - Данни за проследимост

В. Комуникация с потребителите

- ☐ Изготвяне на стандартизирано известие за изтегляне съгласно приложение I
- ☐ Разпространете известието за изтегляне чрез:
 - Уеб сайта на предприятието
 - Канали в социалните мрежи
 - Бюлетени и имейли до клиентите (пряко известие)
 - Физически съобщения в търговските обекти (ако е приложимо)
 - Онлайн места за търговия (изискване за видимост при изтегляне)

Г. Практически мерки

- ☐ Подредете процеса на връщане или ремонт на продукта:
 - Осигурете на безплатно изпращане за връщане или организиране събирането на продукта
 - Предложете опции за връщане в магазина или онлайн
- ☐ Предложете средство за правна защита:
 - Ремонт
 - Замяна
 - Възстановяване на стойността
- ☐ Проследяване и записване на всички върнати единици
- ☐ Водене на **вътрешен регистър** на жалбите, изтеглянията и корективните мерки

Последващи действия и приключване

- ☐ Докладване на напредъка на органите
 - Колко продукта са върнати или коригирани
- ☐ Преразглеждане на механизмите за контрол на риска
- ☐ Актуализиране на процедурите за предотвратяване на бъдещи инциденти
- ☐ Съхраняване на документацията за срок от най-малко **десет години** след пускането на продукта на пазара

Приложение 3 – Пример за етикет

Коледна свещ
Идентификация на продукта: WH-C2412 Партида 2025-11 Лот №: 70176 → **Идентификация на продукта**

Производител

Име: Shanghai Candles Ltd.
Регистрирана търговска марка: Aromatic candles
Пощенски адрес: 28 Aroma Street, 201300 Shanghai
Електронен адрес: support@aromaticcandles.com → **Данни за производителя**

Вносител и отговорно лице в ЕС

Име: Christmas products SL
Пощенски адрес: Calle de Navidad 24, 29001 Malaga
Електронен адрес: imports@christmasproducts.es
Единна точка за контакт: productsafety@christmasproducts.es → **Отговорно лице**

! Предупреждения / Информация за безопасност !

- Никога не оставяйте запалена свещ без надзор.
- Дръжте далеч от запалими материали.
- Пазете далеч от деца.
- Не палете свещта за повече от 4 часа наведнъж.

→ **Предупреждения за безопасност**

Consumer Law Training for European SMEs